
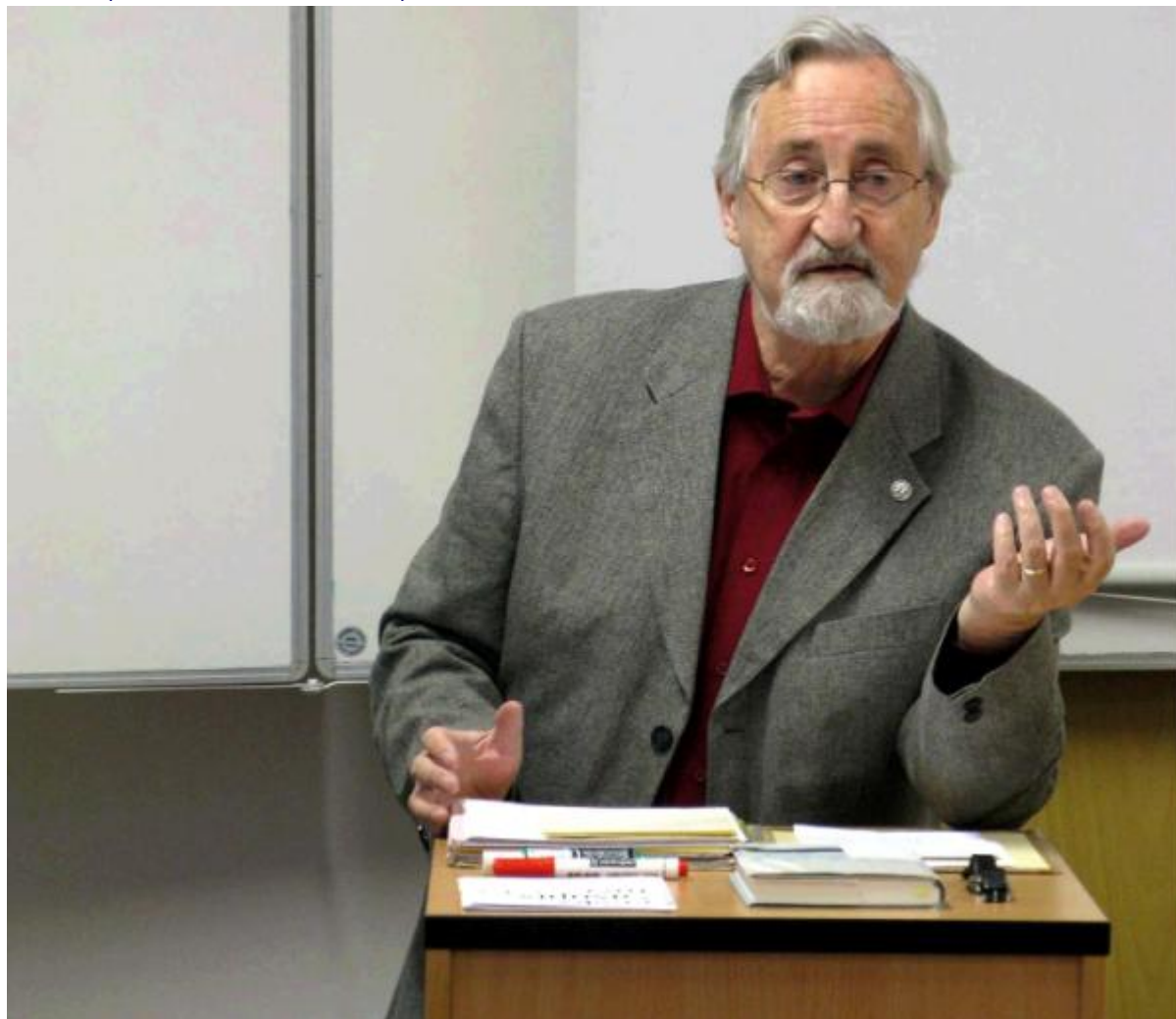
Jeho studenti dobře cítili, jak mu na nich záleží. Určitě na něho nezapomenou

---

Jeho studenti dobře cítili, jak mu na nich záleží. Určitě na něho nezapomenou

24. 8. 2012; autor: prof. Jan Sokol; foto: FSV; rubrika: i-Forum informuje

Neměl jsem to štěstí poznat Milana Petruska před rokem 1990, a tak ho mám před očima jako hotového člověka, vzdělance sečtělého jako málokdo jiný, vědce se širokým zájmem a velkým přesahem. Zároveň ale člověka impozantního svou srdečností a jakousi samozřejmou sebejistotou, která se projevovala neformálností a smyslem pro humor. Při vší své mimořádné kultivovanosti a učenosti nikdy tak docela nezapřel moravského Slováka, sice už po pár generací bez kroje, ale stále s tím přirozeným postojem selské samostatnosti a té základní důvěry ve svět, která je u městských lidí tak vzácná. Tím spíš u člověka, který musel zápasit s vážnými chorobami a měl by všechny důvody držet se zpátky. V černém děkanském i červeném prorektorském taláru býval tak samozřejmě důstojný, jako kdyby se v nich narodil. Nejspíš proto, že jimi nepotřeboval dávat najevo vlastní důležitost ani kompenzovat žádné pocity, ale dovedl si jich užívat jako svátečního vybočení z rutiny všedních dnů. To se přece má předvést i druhým, protože slavnost a slavení teprve dělá z lidského houfu společnost.

Podstatným rysem Milanovy osobnosti bylo jeho učitelské zaujetí, samozřejmě přesvědčení o významu i kráse tohoto povolání. Možná proto, že mu bylo dlouho odpíráno, si jej tolik vážil a měl je tak rád. Přes všechny nepříjemnosti a malicherné konflikty, které se ani univerzity nevyhnou, si dokázal uchovat tu chuť a radost učit, jež činí učitelské povolání. Nezapomenu, jak mi po jednom mém výletu do politiky důrazně domlouval, abych to už příště nezkoušel a radši si hleděl univerzity. Vůbec ne proto, že by politika byla něco zbytečného, nebo dokonce špinavého, ale protože učitelské povolání je nejenom mnohem důležitější, ale také uspokojivější činnost než jakákoli jiná. Podařený seminář či přednášku citlivě rozpozná i průměrná studentská skupina a hlavně: tu a tam se vyskytne student, který učiteli opravdu porozumí, někdy dokonce rezonuje a pokračuje v dané věci sám. Z Milanova dlouholetého působení jich vyšla pěkná řádka, a protože dobře cítili, jak mu na nich záleží, určitě na něho nezapomenou.

Jak každý učitel ví, je to ale také činnost „energeticky náročná“, a žádný počáteční entuziasmus nedokáže trvale odolat tlaku všedních dnů, který nakonec vede k rutíně a specificky učitelskému vyhoření. Tomu se lze bránit zhruba dvojnásobnou cestou. Jednak jsou to zájem a náklonnost k žákům a studentům, které si jistě mají dávat pozor, aby zůstaly erótem pouze učitelským, ale dobrý učitel se bez nich neobejde. A za druhé jsou to zájem a nadšení pro vlastní předmět, téma, vědu. Věda se na univerzitě musí pěstovat nejenom proto, aby se studenti dozvěděli „ty nejnovější špičkové poznatky“, jak se dnes říká. Musí to tak být i kvůli učitelům. Jen učitel, který sám na dané věci pracuje, dokáže učit tak, aby se jeho příkladem nakazili i studenti. A student, kterého během studia nic nezaujalo a nenadchlo, je vlastně smutné selhání, snad i na obou stranách.

Petruskův původní přínos české sociologii jistě zhodnotí někdo povolanější. Patřil k zastáncům „rozumějící“ sociologie a jeho odborný zájem se čím dál víc zaměřoval na sociologii kultury a ostatně na kulturu samu. Jeho poslední knížky ledaskoho překvapily tím, v jaké šíři si Milan udržoval přehled o všem, co se v sociologii děje. Několikrát nás naše zájmy svedly dohromady – třeba kolem P. Bourdieua nebo G. Simmela – a Milanu Petruskovi vděčím za mnoho věcí. Třeba i za to, jak podporoval zakládání nové fakulty, v níž někteří méně velkorysí kolegové viděli jen konkurenci. Občas přišla pohlednice s jeho pevným a čitelným písmem, většinou když komentoval nějaký můj výstup v rozhlasu. Když jsme se naposledy potkali u metra v Jinonicích, vypadal unaveněji než jindy, ale řeč byla zase o Simmelovi. Rozcházel jsem se s tím, že se musíme brzy sejít.

Poslední rozloučení s panem profesorem Miloslavem Petruskem se koná ve středu 29. srpna ve 13 hodin ve Velké obřadní síni ve Strašnicích.